

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 11 lutego 1989 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1983 r.
w sprawie zatrudniania absolwentów.**

1. Na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 1988 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zatrudniania absolwentów (Dz. U. Nr 34, poz. 260) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1983 r. w sprawie zatrudniania absolwentów (Dz. U. Nr 53, poz. 234, z 1984 r. Nr 51, poz. 262 i z 1988 r. Nr 34, poz. 260), z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, paragrafów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia nie obejmuje następujących przepisów:

1) § 37 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1983 r. w sprawie zatrudniania absolwentów (Dz. U. Nr 53, poz. 234) w brzmieniu:

„§ 37. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem § 15 ust. 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 października 1983 r.”,

2) § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 1984 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zatrudniania absolwentów (Dz. U. Nr 51, poz. 262) w brzmieniu:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”,

3) § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 1988 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zatrudniania absolwentów (Dz. U. Nr 34, poz. 260) w brzmieniu:

„§ 2. 1. Traci moc uchwała nr 29 Rady Ministrów z dnia 6 lutego 1981 r. w sprawie pożyczek na zagospodarowanie dla absolwentów wyższych i średnich szkół zawodowych, podejmujących pracę w niektórych społecznych jednostkach gospodarki rolnej i przemysłu rolno-spożywczego (Monitor Polski Nr 5, poz. 38).

2. Przy umarzaniu pożyczek udzielonych na podstawie uchwały, o której mowa w ust. 1, stosuje się zasady określone w dotychczasowych przepisach.”

„§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1988 r.”

Kierownik Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej:
J. Szreter

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 lutego 1989 r. (poz. 62)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 sierpnia 1983 r.

w sprawie zatrudniania absolwentów.

Na podstawie art. 12 ust. 2 i art. 13 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zatrudnianiu absolwentów (Dz. U. Nr 40, poz. 270) oraz w związku z art. 121 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 4, poz. 21) i art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1983 r. o Państwowym Funduszu Aktywizacji Zawodowej (Dz. U. Nr 75, poz. 334 i z 1985 r. Nr 37, poz. 174) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) absolwenci szkół wyższych — absolwentów szkół wyższych studiów dziennych, podejmujących pracę zawodową w okresie trzech lat od ukończenia szkoły wyższej,
- 2) absolwenci szkół zawodowych — absolwentów szkół dla niepracujących: średnich szkół zawodowych, w tym studiów policealnych, liceów zawodowych, zasadniczych szkół zawodowych i przysposabiających do zawodu, jak również osoby, które ukończyły zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży pracującej, a także absolwentów liceów ogólnokształcących, którzy uzyskali uprawnienia do wykonywania określonego zawodu lub którzy zostali zatrudnieni w celu nauki zawodu — podejmujących pracę zawodową w okresie trzech lat od ukończenia szkoły,
- 3) absolwenci — absolwentów szkół wyższych oraz absolwentów szkół zawodowych,
- 4) absolwenci zamiejscowi — absolwentów, którzy mają stałe miejsce zamieszkania w miejscowościach, z których czas dojazdu do miejsca pracy i z powrotem

państwowymi środkami lokomocji (Polskie Koleje Państwowe lub Państwowa Komunikacja Samochodowa) przekracza 2 godziny,

5) pełnomocnicy — pełnomocników Ministra Pracy i Polityki Socjalnej do spraw zatrudniania absolwentów szkół wyższych lub pełnomocników ministrów, którym podlegają szkoły wyższe,

6) organy pośrednictwa pracy — pełnomocników lub terenowe organy administracji państwowej.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ministrach — rozumie się przez to również kierowników urzędów centralnych,
- 2) wojewodach — rozumie się przez to również prezydentów miast stopnia wojewódzkiego.

3. Za przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w jednostkach gospodarki społecznej osiągnięte w roku poprzednim, o którym mowa w rozporządzeniu, przyjmuje się wynagrodzenie bez wypłat z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej spółdzielni oraz nagród z zakładowego funduszu nagród, zwane dalej przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem.

4. Kwoty świadczeń obliczone na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zaokrągla się w górę do pełnego tysiąca złotych.

§ 2. 1. Minister Pracy i Polityki Socjalnej organizuje współdziałanie ministrów i wojewodów zmierzające do zapewnienia miejsc pracy dla absolwentów, a także stosownie do potrzeb gospodarczych inicjuje tworzenie dla nich dodatkowych miejsc pracy.

2. Ministrowie i wojewodowie są obowiązani do współdziałania z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej w zakresie zatrudniania absolwentów.

3. Za zapewnienie ofert pracy są odpowiedzialni:

- 1) Minister Zdrowia i Opieki Społecznej — dla absolwentów akademii medycznych oraz średnich szkół medycznych,
- 2) Minister Edukacji Narodowej — dla absolwentów nauczycielskich kierunków studiów w szkołach wyższych oraz szkół średnich pedagogicznych,
- 3) Minister Transportu, Żeglugi i Łączności — dla absolwentów wyższych szkół morskich.

Rozdział 2

Zasady ogólne zatrudniania absolwentów

§ 3. 1. Absolwenci podejmują pracę na zasadach powszechnego pośrednictwa pracy i powinni być zatrudniani zgodnie z kierunkiem ukończonych studiów lub zgodnie z zawodem wyuczonym, na stanowiskach pracy odpowiednich do ich kwalifikacji.

2. W razie braku miejsca pracy odpowiedniego do kwalifikacji absolwenta organ pośrednictwa pracy może proponować zatrudnienie na innych stanowiskach pracy, niż to wynika z posiadanego przez absolwenta poziomu lub kierunku wykształcenia.

3. Organ pośrednictwa pracy może proponować absolwentowi przeszkolenie w celu uzyskania dodatkowych kwalifikacji lub nowego zawodu, jeżeli jest to uzasadnione możliwością uzyskania odpowiedniej pracy.

§ 4. 1. Organy pośrednictwa pracy kierują do pracy w pierwszej kolejności absolwentów.

2. Wojewoda może zobowiązać zakład pracy do zarezerwowania miejsc pracy dla absolwentów w ramach zapotrzebowań na pracowników zgłoszonych przez ten zakład.

§ 5. 1. Zakłady pracy:

- 1) przedstawiają corocznie organom pośrednictwa pracy zapotrzebowania na absolwentów,
- 2) powiadamiają organy pośrednictwa pracy o zawarciu z absolwentem umowy o pracę zgodnie z umową o stypendium fundowane, umową przedwstępną lub skierowaniem do pracy wydanym przez organ pośrednictwa pracy.

2. Zakład pracy, w którym absolwent podejmuje pracę, jest obowiązany:

- 1) zawrzeć z absolwentem umowę o pracę, zgodnie z umową o stypendium fundowane, umową przedwstępną lub skierowaniem do pracy,
- 2) uwzględnić przy przydziale stanowiska pracy oraz ustalaniu wysokości wynagrodzenia oceny osiągnięte przez absolwenta i uwidocznione na dyplomie lub świadectwie albo wyniki egzaminu z nauki zawodu bądź z przygotowania zawodowego,
- 3) zapewnić absolwentowi właściwe warunki do odbycia wstępnego stażu pracy, adaptacji zawodowej i spo-

łecznej oraz do podnoszenia i doskonalenia kwalifikacji zawodowych,

- 4) zapewnić absolwentowi zamieszcowemu bezpłatne zakwaterowanie w okresie załatwiania formalności związanych z przyjęciem do pracy lub zwrócić koszty zakwaterowania,
- 5) wypłacić zaliczkę w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia; zaliczkę potrąca się absolwentowi w dwunastu miesięcznych ratach z jego wynagrodzenia.

3. Zakład pracy na wniosek absolwenta zamieszcowego, z którym zawarł umowę o pracę, może:

- 1) udzielić pomocy w uzyskaniu lub wynajęciu mieszkania,
- 2) udzielić pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego na opłacenie części wkładu do spółdzielni budownictwa mieszkaniowego, na zasadach określonych w przepisach o zakładowym funduszu mieszkaniowym,
- 3) zakwaterować w domu zakładowym lub hotelu pracowniczym, na zasadach określonych w przepisach w tym zakresie,
- 4) zwrócić jednorazowo koszty przejazdu najtańszym środkiem lokomocji ze stałego miejsca zamieszkania lub siedziby szkoły do zakładu pracy w celu zawarcia umowy o pracę,
- 5) zwrócić koszty przeniesienia ze stałego miejsca zamieszkania do siedziby zakładu pracy, na zasadach przewidzianych dla pracowników urzędów państwowych.

§ 6. 1. Umowy o stypendia fundowane mogą zawierać zakłady pracy, zwane dalej „fundatorami”, ze studentami lub uczniami, zwanymi dalej „stypendystami”, z udziałem organów pośrednictwa pracy, począwszy od drugiego roku nauki, z wyjątkiem uczniów zasadniczych szkół zawodowych, z którymi zawiera się te umowy począwszy od pierwszego roku nauki. W razie braku zdolności ucznia do czynności prawnych, do zawarcia umowy o stypendium fundowane jest wymagana zgoda jego przedstawiciela ustawowego.

2. Miesięczna stawka stypendium fundowanego wynosi dla studentów 30%, a dla uczniów 20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

3. Fundator jest obowiązany wypłacać stypendyście stypendium fundowane do końca nauki przez okres 12 miesięcy w roku, z uwzględnieniem ust. 4.

4. Stypendyście, który podjął pracę u fundatora po ukończeniu studiów lub szkoły zawodowej, przed terminem określonym w umowie o stypendium fundowane, przysługuje, niezależnie od wynagrodzenia za pracę, stypendium fundowane do końca miesiąca, w którym stypendysta powinien podjąć pracę u fundatora, zgodnie z umową o stypendium fundowane.

5. Fundator z zysku do podziału może przyznać stypendyście dodatkowe lub podwyższone stypendium w wysokości i na zasadach określonych w umowie o stypendium fundowane.

§ 7. 1. Fundator jest obowiązany:

- 1) umożliwić stypendyście odbycie w swoim lub wskazanym zakładzie pracy praktyk studenckich lub praktycznej nauki zawodu,
- 2) umożliwić stypendyście korzystanie z urządzeń zakładowych i materiałów przy opracowywaniu pracy dyplomowej,
- 3) porozumiewać się ze szkołą w celu umożliwienia stypendyście udziału przy wykonywaniu prac zleczanych szkole przez fundatora,
- 4) zgłaszać szkole wnioski w zakresie specjalizacji stypendysty oraz kierunku jego pracy dyplomowej,
- 5) zatrudnić absolwenta stypendystę na stanowisku pracy zgodnie z umową o stypendium fundowane lub za jego zgodą na innym stanowisku pracy.

2. Absolwent stypendysta jest obowiązany stawić się u fundatora, w celu zawarcia umowy o pracę, w terminie do 3 miesięcy od daty ukończenia nauki, a w razie powołania stypendysty do odbycia czynnej służby wojskowej lub spełnienia zastępczo obowiązku tej służby — przed rozpoczęciem tej służby.

3. Jeżeli absolwent stypendysta powołany do odbycia czynnej służby wojskowej lub spełnienia zastępczo obowiązku tej służby z ważnych przyczyn po ukończeniu nauki nie mógł spełnić obowiązku, o którym mowa w ust. 2, powinien powiadomić o tym fundatora listem poleconym, a następnie jest obowiązany do stawienia się u fundatora, w celu zawarcia umowy o pracę, w terminie 7 dni po zwolnieniu z tej służby.

§ 8. 1. Umowa o stypendium fundowane może być rozwiązana na mocy porozumienia stron. W porozumieniu należy określić warunki spłaty stypendium fundowanego.

2. Fundator, w wypadku rozwiązania umowy o stypendium fundowane, może na wniosek stypendysty odstąpić od żądania zwrotu pobranego stypendium fundowanego w części lub w całości w razie:

- 1) choroby trwającej dłużej niż 6 miesięcy,
- 2) zawarcia związku małżeńskiego, jeżeli współmałżonek zamieszkuje w miejscowości, z której czas dojazdu państwowymi środkami lokomocji (Polskie Koleje Państwowe lub Państwowa Komunikacja Samochodowa) do siedziby fundatora i z powrotem przekracza 2 godziny,
- 3) urodzenia dziecka i konieczności zapewnienia mu opieki.

3. Rozwiązanie umowy o stypendium fundowane bez zwrotu pobranego stypendium fundowanego następuje na wniosek absolwenta w razie:

- 1) powołania do zawodowej służby wojskowej,

- 2) niezawinionej utraty zdolności do wykonywania zawodu,
- 3) szkodliwych dla zdrowia warunków pracy, stwierdzonych przez organ społecznej służby zdrowia, o czym student (uczeń) nie był uprzedzony przed zawarciem umowy o stypendium fundowane,
- 4) inwalidztwa I lub II grupy.

4. Fundator, za zgodą stypendysty, może przekazać prawa i obowiązki wynikające z umowy o stypendium fundowane innemu zakładowi pracy.

5. Umowa o stypendium fundowane ulega rozwiązaniu, bez obowiązku zwrotu przez stypendystę równowartości pobranego stypendium fundowanego, w razie likwidacji przedsiębiorstwa, z którym umowa ta została zawarta.

§ 9. Do okresu pracy, po którego przepracowaniu pobrane stypendium nie podlega zwrotowi, nie zalicza się okresów odbywania zasadniczej służby wojskowej lub spełnienia zastępczo obowiązku tej służby oraz przeszkolenia wojskowego studentów i absolwentów, jak również pozostawania na urlopie wychowawczym.

§ 10. 1. Zakłady pracy mogą zawierać umowy przedwstępne ze studentami ostatniego roku studiów lub z uczniami ostatniego roku nauki w szkołach zawodowych, a w razie braku zdolności ucznia do czynności prawnych — z jego przedstawicielem ustawowym.

2. Umowy przedwstępne podlegają rejestracji w organie pośrednictwa pracy właściwym ze względu na miejsce położenia zakładu pracy.

3. Przepisy § 7 i 8 stosuje się odpowiednio do zakładów pracy i absolwentów, między którymi zostały zawarte umowy przedwstępne.

§ 11. Minister Pracy i Polityki Socjalnej sporządza roczne:

- 1) krajowy program i bilans zatrudnienia absolwentów, na podstawie informacji o przewidywanej liczbie i strukturze absolwentów, przekazywanej przez Ministra Edukacji Narodowej, a także informacji przekazywanych przez ministrów, którym podlegają szkoły wyższe i zawodowe, oraz zbiorczych informacji o zapotrzebowaniach na absolwentów, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, przekazywanych przez organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw zatrudnienia stopnia wojewódzkiego,
- 2) informatory o miejscach pracy dla absolwentów szkół wyższych,
- 3) albumy uwzględniające sylwetki zawodowe absolwentów wyróżnionych rekomendacją szkół wyższych, o której mowa w § 37 pkt 1.

Rozdział 3

Zatrudnianie absolwentów szkół wyższych

§ 12. Ministrowie, którym podlegają szkoły wyższe, sporządzają informatory przeznaczone dla zakładów pracy, zawierające opisy kierunków studiów i specjalności studentów szkół wyższych.

§ 13. 1. Zakłady pracy mogą ogłaszać konkursy przyjęć do pracy dla absolwentów szkół wyższych, którzy nie zawarli umów o stypendia fundowane lub umów przedwstępnych.

2. W konkursach, o których mowa w ust. 1, mogą brać udział również studenci ostatnich lat studiów, którzy nie zawarli umów o stypendia fundowane lub umów przedwstępnych, jeżeli zatrudnienie absolwenta szkoły wyższej jest przewidywane w okresie późniejszym.

3. Zakład pracy, który przeprowadził konkurs, jest obowiązany zawrzeć umowę o pracę z absolwentem szkoły wyższej, który wygrał konkurs, a ze studentem, zgodnie z jego wnioskiem, zawrzeć umowę o stypendium fundowane lub umowę przedwstępną.

§ 14. Minister Pracy i Polityki Socjalnej na wniosek zainteresowanych wojewodów lub ministrów zgłoszony w uzgodnieniu z właściwymi wojewodami ustala wykaz miejscowości, a w odniesieniu do absolwentów niektórych kierunków studiów — również wykaz zakładów pracy, w których istnieje niedobór kadr z wyższym wykształceniem, zwane dalej „wykazami”.

§ 15. 1. Stypendia fundowane przez zakłady pracy położone w miejscowościach wymienionych w wykazie podwyższa się o 50% w stosunku do stawki podstawowej, o której mowa w § 6 ust. 2, a w zakładach pracy mających status przedsiębiorstwa przemysłu obronnego — o 100%.

2. Studenci otrzymują stypendia w wysokości określonej w ust. 1 do końca studiów, a po ukończeniu studiów i podjęciu pracy u fundatora, zgodnie z umową o stypendium fundowane, zachowują uprawnienia do świadczeń wymienionych w § 16—20, również w razie gdy fundator nie jest już wymieniony w wykazie.

§ 16. 1. Absolwentom szkół wyższych, którzy podjęli pracę w miejscowościach lub zakładach pracy określonych w wykazach, mogą być przyznane:

- 1) jednorazowy kredyt na zagospodarowanie, zwany dalej „kredytem na zagospodarowanie”, na zasadach określonych w § 17 ust. 1—8,
- 2) kredyt dodatkowy na zasadach określonych w § 18 na wkład własny warunkujący uzyskanie kredytu na podstawie przepisów w sprawie ogólnych zasad kredytowania budownictwa mieszkaniowego i niezależnie od tego kredytu.

2. Absolwentom, o których mowa w ust. 1, przysługuje pomoc w budowie domu jednorodzinnego lub lokalu w małym domu mieszkalnym, polegająca na:

- 1) udostępnieniu działki pod budowę domu jednorodzinnego przez terenowy organ administracji państwowej,
- 2) zapewnieniu przez terenowy organ administracji państwowej materiałów budowlanych niezbędnych do budowy lub remontu domu albo mieszkania.

3. Kredyty oraz pomoc, o których mowa w ust. 1 i 2, są przyznawane absolwentowi po upływie co najmniej 6 miesięcy od daty zawarcia umowy o pracę, nie później jednak niż po upływie 3 lat i 6 miesięcy od daty ukończenia szkoły wyższej.

4. Przepisy ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2 stosuje się do absolwentów, o których mowa w § 37 pkt 1.

§ 17. 1. Kredyt na zagospodarowanie jest wypłacany w wysokości dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

2. Kredyt na zagospodarowanie przysługuje absolwentowi, który nie korzystał z kredytu lub pożyczki na zagospodarowanie, przysługujących mu z mocy innych przepisów, z wyjątkiem kredytu przydzielonego na podstawie przepisów w sprawie kredytów dla młodych małżeństw, udzielanych na zagospodarowanie.

3. Kredytu na zagospodarowanie udzielają banki na podstawie zlecenia zakładu pracy zatrudniającego absolwenta. Udzielenie kredytu wymaga poręczenia spłaty przez dwie osoby.

4. Spłata kredytu podlega zawieszeniu na okres 6 lat z uwzględnieniem przepisu ust. 8.

5. Kredyt na zagospodarowanie podlega umorzeniu po przepracowaniu przez absolwenta co najmniej 6 lat w miejscowości lub zakładzie pracy, określonych w wykazach, licząc od daty podpisania umowy kredytowej. Z wnioskiem o umorzenie kredytu występuje zakład pracy zatrudniający absolwenta. Absolwent zachowuje te uprawnienia w razie zmiany zakładu pracy, pod warunkiem że nowy zakład lub miejscowość, w której znajduje się ten zakład, w momencie podjęcia zatrudnienia przez absolwenta znajduje się w wykazie.

6. Do okresu pracy, o którym mowa w ust. 5, zalicza się okres czynnej służby wojskowej oraz urlopów wychowawczych.

7. Kredyt na zagospodarowanie podlega również umorzeniu, w razie gdy:

- 1) absolwent przed upływem 6 lat zostanie uznany za inwalidę I lub II grupy lub w razie śmierci absolwenta,
- 2) powstaną warunki uniemożliwiające dalsze zatrudnienie absolwenta w zakładzie pracy, z którym zawarł umowę o pracę, a właściwy terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw zatrudnienia stopnia podstawowego stwierdzi brak możliwości podjęcia pracy przez absolwenta w miejscowości lub zakładzie pracy, określonych w wykazach, albo w innym zakładzie pracy, do którego jest możliwy codzienny dojazd do pracy.

8. Jeżeli absolwent nie przepracuje 6 lat w miejscowości lub zakładzie pracy, określonych w wykazach, kredyt udzielony na zagospodarowanie staje się natychmiast wymagalny i podlega spłacie wraz z odsetkami za okres od udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty.

9. Prezes Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z Ministrami Pracy i Polityki Socjalnej oraz Finansów ustali szczegółowy tryb udzielania, spłaty, umarzania i refundacji kredytów, o których mowa w § 16 ust. 1.

§ 18. 1. Kredyt dodatkowy, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2, jest udzielany przez bank po okazaniu przez absolwenta zezwolenia na rozpoczęcie budowy.

2. W razie zbycia obiektu, na którego budowę został zaciągnięty kredyt dodatkowy, pozostała kwota kredytu podlega jednorazowej spłacie wraz z podwyższonymi odsetkami stosownie do zawartej umowy.

§ 19. Różnicę między kosztami własnymi banku z tytułu obsługi kredytu na zagospodarowanie oraz kredytu dodatkowego a należnym bankowi oprocentowaniem, a także równowartość umorzeń kredytów na zagospodarowanie pokrywa się z budżetu, w trybie ustalonym przez Ministra Finansów i Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

§ 20. 1. Zamiejscowym absolwentom szkół wyższych, którzy podejmują pracę w miejscowościach lub zakładach pracy określonych w wykazach i nie posiadają mieszkań, przysługuje dodatek w wysokości równej stawce stypendium fundowanego, określonej w § 6 ust. 2, na opłacenie czynszu najmu (podnajmu) mieszkania. Dodatek ten przysługuje do czasu uzyskania mieszkania stałego, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat od daty podjęcia pierwszej pracy.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, jest wypłacany absolwentom szkół wyższych przez zakłady pracy zatrudniające absolwentów. Wydatki ponoszone z tytułu wypłacania dodatku obciążają koszty zakładów pracy zatrudniających absolwentów.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zamiejscowych absolwentów szkół wyższych, którzy zostali zatrudnieni w szkole wyższej na stanowiskach nauczyciela akademickiego i nie posiadają mieszkań oraz nie otrzymali miejsca w hotelu dla nauczycieli akademickich.

§ 21. 1. Studenci, którzy zawarli umowy o stypendia fundowane z zakładami pracy wymienionymi w wykazie, mogą korzystać z przysługujących absolwentom uprawnień, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 2.

2. Zakłady pracy wymienione w wykazie mogą na wniosek studentów, z którymi zawarli umowy o stypendia fundowane, występować w ich imieniu o wcześniejszą realizację uprawnień, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 2, w celu rozpoczęcia budowy domów jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych, jeszcze w okresie studiów swoich stypendystów.

3. Studentom, którzy podjęli pracę zawodową w zakładach pracy wymienionych w wykazie, przed obroną pracy dyplomowej, po przedstawieniu dyplomu ukończenia szkoły wyższej, mogą być przyznane uprawnienia wymienione w § 16—20.

§ 22. 1. Absolwentom, o których mowa w § 37 pkt 1, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości nie przekraczającej kwoty określonej w § 17 ust. 1 dla kredytu na zagospodarowanie.

2. Świadczenie jest finansowane ze środków Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej.

§ 23. Do absolwentów szkół wyższych będących inwalidami I lub II grupy, podejmujących pracę, stosuje się przepisy § 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 oraz § 20 ust. 1.

§ 24. 1. Absolwentkom szkół wyższych, które wychowują małe dzieci i podjęły pracę w jednostkach gospodarki społecznej w miejscowościach lub zakładach pracy określonych w wykazach, przysługuje pierwszeństwo w umieszczeniu dzieci w żłobku lub przedszkolu.

2. Absolwentkom szkół wyższych, których współmałżonkowie podjęli pracę w miejscowościach lub zakładach pracy określonych w wykazach, a które ze względu na ciężą lub wychowywanie dzieci do lat 4 nie mogą podjąć pracy zawodowej, przysługuje zasiłek w wysokości 30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Zasiłek ten jest wypłacany z Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej na zasadach określonych w przepisach o Państwowym Funduszu Aktywizacji Zawodowej, nie dłużej jednak niż przez 2 lata pozostawania bez pracy.

3. Absolwentkom szkół wyższych, które ze względu na ciężą lub wychowywanie dzieci do lat 4 nie mogą podjąć pracy zawodowej, przysługuje zasiłek na zasadach określonych w przepisach o urloпах wychowawczych, w wysokości nie wyższej jednak od określonej w ust. 2. Zasiłek ten przysługuje przez okres nie dłuższy niż 2 lata pozostawania bez pracy i jest wypłacany ze środków Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej.

§ 25. Absolwentom szkół wyższych będącym właścicielami lub współwłaścicielami gospodarstw rolnych lub nabywającym na własność gospodarstwa rolne, a także obejmującym gospodarstwa rolne w długoletnią dzierżawę, którzy podejmują pracę w tych gospodarstwach i rezygnują z pracy w społecznych zakładach pracy, mogą być przyznane:

- 1) kredyt inwestycyjny i obrotowy,
- 2) zwolnienie od opodatkowania podatkiem gruntowym nabytych gruntów na warunkach przysługujących osobom nabywającym grunty od Państwa na założenie lub na powiększenie gospodarstwa rolnego.

§ 26. 1. Absolwentom szkół wyższych, którzy podejmują pracę na własny rachunek w rzemiośle lub prowadzą na własny rachunek działalność handlową, usługową, gastronomiczną, transportową lub artystyczną, mogą być przyznane:

- 1) uprawnienie do otrzymania lokalu niezbędnego do prowadzenia tej działalności bądź lokalizacji pod budowę takiego lokalu (obiektu),
- 2) pierwszeństwo zakupu w jednostkach społecznych zbędnych maszyn i urządzeń, surowców wtórnych lub odpadowych oraz nadwyżek materiałowych,
- 3) pomoc kredytowa na nakłady inwestycyjne oraz kredyt obrotowy.

2. Warunkiem przydzielenia lokalu bądź lokalizacji pod budowę lokalu (obiektu) oraz umożliwienia zakupu maszyn i urządzeń jest zobowiązanie się nabywcy do ich niezbywania przez okres 3 lat.

§ 27. Prezes Zarządu Banku Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrami Pracy i Polityki Socjalnej oraz Finansów ustali szczegółowy tryb udzielania i spłaty kredytów, o których mowa w § 25 i 26.

Rozdział 4

Zatrudnianie absolwentów szkół zawodowych

§ 28. 1. Za zatrudnianie absolwentów szkół zawodowych są odpowiedzialni wojewodowie właściwi ze względu na miejsce, w którym absolwent ubiega się o podjęcie pracy.

2. Wojewoda może ustalić, że kierowanie do pracy absolwentów określonych szkół zawodowych odbywa się na podstawie wojewódzkiego rocznego programu zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych.

3. Wojewodowie sąsiednich województw mogą ustalać wspólne, roczne programy kształcenia i zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych.

4. Roczny program zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych powinien określać liczbę i strukturę zawodową absolwentów do zatrudnienia oraz liczbę miejsc pracy dla absolwentów, uzgodnioną z zainteresowanymi zakładami pracy, a także ustalać działania i środki zapewniające tworzenie miejsc pracy dla absolwentów.

5. W razie powtarzających się w okresie kolejnych 3 lat trudności w zatrudnieniu zgodnym z zawodem wyuczonym absolwentów szkół zawodowych określonych kierunków kształcenia, wojewodowie właściwi ze względu na siedzibę tych szkół dokonują zmian w rozmiarach i strukturze kształcenia zawodowego oraz w porozumieniu z wojewodami innych województw podejmują działania niezbędne do organizowania przemieszczeń tych absolwentów do zakładów pracy, w których występuje zapotrzebowanie na odpowiednie kategorie absolwentów.

§ 29. Organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego sporządzają coroczne informacje:

- 1) dla zakładów pracy — o absolwentach szkół zawodowych,
- 2) dla absolwentów szkół zawodowych — o możliwościach zatrudnienia.

§ 30. 1. Skierowania do pracy absolwentom szkół zawodowych wydają terenowe organy administracji państwowej.

2. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego mogą udzielać zakładom pracy zezwoleń na zatrudnianie absolwentów szkół zawodowych bez skierowań do pracy.

§ 31. 1. Zakłady pracy nowo uruchamiane, będące w rozbudowie albo zlokalizowane w miejscowościach, w których występuje stały deficyt kadr wykwalifikowanych, mogą stosować następujące zachęty ekonomiczne na rzecz absolwentów szkół zawodowych, będących pracownikami tych zakładów:

- 1) występować z wnioskami do banku o udzielenie kredytu na zagospodarowanie, na zasadach określonych w § 17, z tym że wysokość kredytu wynosi połowę

kwoty kredytu udzielonego absolwentom szkół wyższych,

- 2) wypłacać absolwentom zamiejscowym, którzy nie posiadają mieszkań, a którym zakłady pracy nie przydzieliły zakwaterowania, przez okres do lat 3 dodatek mieszkaniowy odpowiednio w wysokości równej stawce stypendium fundowanego określonej w § 6 ust. 2 na opłacanie czynszu najmu (podnajmu) mieszkania; wydatki ponoszone z tytułu wypłacania dodatku mieszkaniowego obciążają koszty zakładów pracy zatrudniających absolwentów.

2. Wykazy zakładów pracy, o których mowa w ust. 1, ustalają terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego na wniosek zainteresowanych zakładów pracy.

3. Kredyt, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może być udzielony po upływie 6 miesięcy od daty zawarcia przez absolwenta umowy o pracę.

4. Zakłady pracy, o których mowa w ust. 1, zawierają z uczniami szkół zawodowych umowy o stypendia fundowane, podwyższone o 50% w stosunku do stawki podstawowej, o której mowa w § 6 ust. 2.

5. Uczniowie, którzy zawarli umowy o stypendium fundowane, podwyższone o 50% w stosunku do stawki podstawowej, otrzymują stypendium w podwyższonej wysokości do czasu ukończenia szkoły, z zastrzeżeniem § 6 ust. 4.

§ 32. Minister Pracy i Polityki Socjalnej na wniosek właściwego wojewody może w uzasadnionych wypadkach określić kategorie absolwentów szkół zawodowych uprawnionych do korzystania ze świadczeń, o których mowa w § 25 i 26.

Rozdział 5

Wstępny staż pracy

§ 33. 1. Absolwenci rozpoczynają pracę zawodową od odbycia wstępnego stażu pracy.

2. Zakład pracy jest obowiązany zapewnić absolwentowi właściwe warunki do odbycia wstępnego stażu pracy.

3. Kategorie absolwentów, do których nie stosuje się przepisów o wstępnym stażu pracy, określa załącznik do rozporządzenia.

§ 34. Celem wstępnego stażu pracy jest:

- 1) adaptacja zawodowa i społeczna absolwenta,
- 2) rozpoznanie predyspozycji i uzdolnień absolwenta,
- 3) wdrożenie do wykonywania zadań na określonym stanowisku,
- 4) szczegółowe zaznajomienie absolwenta z organizacją zakładu pracy i rodzajem pracy oraz wdrożenie do

pracy, którą będzie wykonywał po ukończeniu wstępnego stażu pracy.

§ 35. 1. Nad absolwentami odbywającymi wstępny staż pracy sprawują opiekę opiekunowie stażystów powołani spośród doświadczonych pracowników zakładu pracy.

2. Zakład pracy jest obowiązany do dokonywania okresowych ocen pracy zawodowej oraz postępu w adaptacji społeczno-zawodowej absolwentów odbywających wstępny staż pracy.

3. Zakład pracy po zakończeniu przez absolwenta wstępnego stażu pracy jest obowiązany:

- 1) zapoznać absolwenta z oceną wyników wstępnego stażu pracy,
- 2) zaproponować absolwentowi wybór stanowiska lub rodzaju pracy,
- 3) przedstawić absolwentowi możliwości awansu przynajmniej w okresie najbliższych trzech lat, a także możliwości korzystania z pomocy zakładu pracy w zakresie spraw mieszkaniowych i socjalnych,
- 4) zapoznać absolwenta z możliwościami podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 5) określić indywidualne programy rozwoju zawodowego dla absolwentów wyróżniających się szczególnymi uzdolnieniami, którzy zostali zatrudnieni w oparciu o informacje zawarte w albumach, oraz dla absolwentów, którzy uzyskali wysokie oceny wyników wstępnego stażu pracy.

§ 36. 1. Okres wstępnego stażu pracy ustala się w umowie o pracę w wymiarze od 3 do 6 miesięcy.

2. Okres wstępnego stażu pracy dla absolwentów wydziałów lekarskich akademii medycznych, średnich szkół medycznych kształcących pielęgniarzy i położne oraz akademii rolniczych i średnich szkół rolniczych, podejmujących pracę w rolnictwie uspołecznionym lub służbie weterynaryjnej, właściwi ministrowie mogą przedłużyć do roku.

3. Zakład pracy zalicza okresy wstępnego stażu pracy odbytego w poprzednim zakładzie pracy, z wyjątkiem wypadków rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika lub porzucenia pracy.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 37. Szkoły wyższe są zobowiązane do:

- 1) wydawania rekomendacji wyróżniającym się w trakcie studiów absolwentom dla ich przyszłych pracodawców,
- 2) zapewniania pełnomocnikom warunków lokalowych i pomocy technicznej,
- 3) prowadzenia działalności upowszechniającej przygotowanie do pracy zawodowej własnych absolwentów, w tym opracowywania charakterystyk zawodowych absolwentów.

§ 38. Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej przy współudziale zainteresowanych ministrów zapewni odpowiednią orientację zawodową dla uczniów szkół ogólnokształcących.

§ 39. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi:

- 1) tryb zatrudniania absolwentów,
- 2) zasady organizowania konkursów przyjęć do pracy dla absolwentów szkół wyższych,
- 3) wzór umowy o stypendium fundowane oraz wzór umowy przedwstępnej.

§ 40. Wojewodowie zapewnią warunki rozwoju produkcji tanich elementów domków jednorodzinnych, do których zakupu pierwszeństwo mają absolwenci szkół wyższych.

§ 41. W razie zbiegu uprawnień wynikających z przepisów rozporządzenia oraz przepisów szczególnych, absolwenci zachowują prawo do uprawnień korzystniejszych.

§ 42. Absolwentom szkół wyższych i średnich szkół zawodowych podejmującym pracę w uspołecznionych zakładach pracy rolnictwa, leśnictwa, gospodarki żywnościowej i obsługi rolnictwa oraz w placówkach służby zdrowia położonych w miejscowościach nie ujętych w wykazie, ale liczących do 5 tys. mieszkańców, może być przyznany kredyt na zagospodarowanie w wysokości przewidzianej odpowiednio w § 17 ust. 1 oraz w § 31 ust. 1 pkt 1.

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1983 r.

KATEGORIE PRACOWNIKÓW, DO KTÓRYCH NIE STOSUJE SIĘ PRZEPISÓW O WSTĘPNYM STAŻU PRACY

Przepisów o wstępnym stażu pracy nie stosuje się do absolwentów:

- 1) szkół zawodowych, którzy podejmują pracę zgodnie z zawodem wyuczonym oraz odbywali w danym zakładzie pracy praktyczną naukę zawodu w całości lub co najmniej w klasie programowo najwyższej,

- 2) szkół wyższych, którzy ukończyli studia doktoranckie,
- 3) szkół dla niepracujących, którzy odbyli zasadniczą służbę wojskową lub spełnili zastępczo obowiązek tej służby w zawodzie wyuczonym lub w zawodzie pokrewnym i przedstawią odpowiednie zaświadczenie właściwego organu wojskowego,

- 4) szkół wyższych, którzy ukończyli długotrwałe przeszkolenie wojskowe z wynikiem pomyślnym,
- 5) którzy przed ukończeniem nauki w szkole byli zatrudnieni w tym samym lub pokrewnym zawodzie albo na takim samym lub pokrewnym stanowisku co najmniej przez okres pół roku, z wyjątkiem lekarzy medycyny,
- 6) dla których w szczególnych przepisach prawnych jest przewidziany obowiązek odbycia praktyki zawodowej lub aplikacji,
- 7) podejmujących pracę w zawodzie nauczycielskim,
- 8) szkół podległych Ministrowi Transportu, Żeglugi i Łączności, którzy podjęli pracę na polskich statkach morskich,
- 9) wydziałów prawa w szkołach wyższych, którzy odbyli aplikację sądową, prokuratorską, arbitrażową, adwokacką lub radcowską.